

N:o 42.

Auk. till Riksd. konsti den 29 mars 1889. Li. H. f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om inlösen till statsverket af det s. k. landgillet i Halland. (I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 120) har herr *J. Ericson* i Borekulla föreslagit, att Riksdagen måtte besluta:

a) att det landgille, som af de skatteköpta så kallade halländska kyrkohemmanen utgjordes, måtte under de närmare vilkor, som af Kongl. Maj:t komme att bestännas, efter hembjudan inlösas af statsverket, i likhet med den inlösen af skattefrälseräntor, som under de sist förflutna åren egt rum;

b) att af statsverket inlöst landgille måtte erhålla samma lindring, som tillkomme öfrig grundskatt; och

c) att sådant landgille, som icke, på sätt i förestående båda moment omförmäldes, blifvit statsverket till inlösen hembjudet, måtte erhålla ej mindre samma rätt till lindring, som den Riksdagen i skrifvelse den 5 juni 1887 i dylika fall medgifvit åt skattefrälseräntor, än äfven den rätt till lindring, som kunde framdeles varda i grundskatters utgörande ytterligare medgifven.

Genom kongl. kungörelsen den 11 september 1863 hafva förhållandena med de så kallade halländska kyrkohemmanen blifvit reglerade på sådant sätt, att innehafvarne af dessa hemman kunnat bereda sig en tryggad besittningsrätt till desamma genom att lösa dem till

skatte, dervid bland vilkoren för ett sådant skatteköp föreskrifvits, att kyrka och prest, som ensam åtnjutit landgille af hemmanet, skulle ock ensam få *jemte landgillet* uppbära de räntor, som blefve hemmanet, i stället för skatteköpeskilling m. m., åsatta, men att, der landgille vore deladt emellan flere, skulle räntorna åtnjutas i förhållande till hvarderas andel i landgillet. Innehafvarne af de halländska kyrkohemmanen hafva sålunda, då hemmanen nyligen blifvit lösta till skatte, förbundit sig att fortfarande utgöra det så kallade landgillet; och synes alltså denna frivilligt åtagna skatt icke vara att hänföra till det slags onera, som inbegripes under benämningen grundskatter, och hvilka, med hänsyn till deras uppkomst och beskaffenhet, ansetts böra, så vidt möjligt är, afskrifvas; hvadan utskottet hemställer,

att herr J. Ericsons förenämnda motion må af Riksdagen lemnas utan afseende.

Stockholm den 23 mars 1889.

På statsutskottets vägnar:

Gustaf Sparre.